

KOMMENTERET HØRINGSNOTAT

Vedrørende udkast til bekendtgørelse om Sikkerhedsstyrelsens kontrol med forbud mod salg af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin til personer under 18 år

1. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Udkast til bekendtgørelse om Sikkerhedsstyrelsens kontrol med forbud mod salg af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin til personer under 18 år har i perioden 14. september 2020 til 12. oktober 2020 været sendt i høring til følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation (AC), Arbejdstilsynet, Arkitektskolen i Århus, Astma-Allergi Forbund, Bagger-Sørensen Gruppen, Becig, Bestyrelsesforeningen for Social- og Sundhedsskoler, Bilfærgernes Rederiforening, Brancheforeningen af Farmaceutiske Industrivirksomheder i Danmark, Brancheforeningen for Privathospitaler og –Klinikker, British American Tobacco, Børnerådet, Center for Hjerneskade, Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Coop Danmark, Dagrofa, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Farmaceutiske Selskab, Danmarks Lungeforening, Danmarks Privatskoleforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Restauranter og Cafeer (DRC), Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Automatbranche Forening, Dansk Diagnostika og Laboratorieforening, Dansk e-Damper Forening (DANSK E-DAMPER FORENING), Dansk Erhverv, Dansk Farmaceutisk Industri, Dansk Friskoleforening, Dansk Industri, Dansk Lungemedicinsk Selskab, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Selskab for Distriktpsykiatri, Dansk Selskab for Folkesundhed, Dansk Selskab for Patientsikkerhed, Dansk Supermarked, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Transport og Logistik (DTL), Danske Erhvervsskoler, Danske Fysioterapeuter, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Gymnasier, Danske Handicaporganisationer (DH), Danske Landbrugsskoler, Danske Patienter, Danske Regioner, Danske Skoleelever, Danske SOSU-skoler og Danske SOSU-skoler - Bestyrelserne, Danske Tandplejere, Danske Universiteter, Datatilsynet, De Samvirkende Købmænd, Det Informationsvidenskabelige Akademi og Designskolen i Kolding, Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Diabetesforeningen, Efterskoleforeningen, Efuma, Ergoterapeutforeningen, Erhvervsakademiernes Rektorkollegium, Erhvervsskolelederne i Danmark, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Fag og Arbejde (FOA), Fagligt Fællesforbund – 3F, Farmakonomforeningen, Fertin Pharma, Finanssektorens Arbejdsgiverforening,

Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Foreningen af Danske Døgninstitutioner for Børn og Unge (FADD), Foreningen af Danske Lægestuderende (FADL), Foreningen af forstandere og direktører ved AMU-centrene, Foreningen af Frie Fagskoler, Foreningen af katolske skoler i Danmark, Foreningen af Kristne Friskoler, Foreningen af Private Uddannelsesudbydere i Danmark, Foreningen af Speciallæger, Forstanderkredsen for Produktionsskoler/Produktionshøjskoler, Fredericia Maskinmesterskole, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Gymnasiernes Bestyrelsesforening, Gymnasieskolernes Inspektorforening, Gymnasieskolernes Rektorforening, Hjerteforeningen, HK - Handel, Hotel-, Restaurant - & Turisterhvervet (HORESTA), House of Oliver Twist A/S, Industriforeningen for generiske lægemidler, Jordemoderforeningen, KFUM' s Sociale Arbejde, Kirkens Korshær, Komiteen for Sundhedsoplysning, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomst ansatte (KTO), Kommunernes Landsforening (KL), Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kræftens Bekæmpelse, Københavns Maskinmesterskole og Elinstallatørskole, Landboudom, Landselevbestyrelsen for det pædagogiske område, Landselevbestyrelsen for social- og sundhedsområdet, Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud (LOS), Landsforeningen af Produktionsskoleledere, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere (LU), Landsforeningen Røgfrit Miljø, Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, Lederforeningen for VUC, Lilleskolerne, LO – Landsorganisationen i Danmark, Lægeforeningen, Lægemiddelindustriforeningen, MARTEC (Maritime Training and Education Centre), Maskinmesternes Forening, Medicoindustrien, Megros (Foreningen af medicingrossister), Mødrehjælpen, Nærbutikkernes Landsforening, Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet (NNF), Parallelimportørforeningen af lægemidler, Pharmad danmark, Pharmakon, Philip Morris, Praktiserende Lægers Organisation, Praktiserende Tandlægers Organisation, Private Gymnasier og Studenterkurser, Produktionsskoleforeningen, Professionshøjskolerne, PTU's RehabiliteringsCenter, Rederiforeningen for mindre Skibe, Rederiforeningen af 1895, Rigsrevisionen, Røgfri Fremtid, Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU), Rådet for Socialt Udsatte, Rådet for Voksen- og Efteruddannelse (VEU-rådet), SIMAC, Skole og Forældre, Smoke It, Smoke Solution, Socialpædagogernes Landsforbund, SSP-Samrådet, Sund By Netværket, Sundhedskartellet, Sygeforsikringen " Danmark", Søfartens Ledere, Søfartsstyrelsen, Tandlægeforeningen, Tobaksindustrien, Tobaksproducenterne, Ungdomsskoleforeningen, University Colleges Denmark, VUC Bestyrelsesforening og Aarhus Maskinmesterskole.

Lovforslaget har desuden været offentliggjort på www.borger.dk under Høringsportalen.

Sundheds- og Ældreministeriet modtog høringssvar uden bemærkninger fra: Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Rederier, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Pharmakon, SSP-Samrådet og Rigsrevisionen.

Sundheds- og Ældreministeriet modtog høringssvar med bemærkninger fra: Danmarks Apotekerforening, Dansk Selskab for Folkesundhed, Danske Tandplejere, Efuma, Kræftens Bekæmpelse, Lungeforeningen, Lægeforeningen, Nærbutikkernes Landsforening og Tandlægeforeningen.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Overordnede tilbagemeldinger

Danmarks Apotekerforening, Dansk Selskab for Folkesundhed, Danske Patienter, Danske Tandplejere, Kræftens Bekæmpelse, Lungeforeningen, og Tandlægeforeningen bakker op om bekendtgørelsen og finder det positivt, at Sikkerhedsstyrelsens kontrol udvides til også at omfatte kontrol med forbud mod salg af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin til personer under 18 år. Den danske regering viser hermed, at Danmark går forrest i tobaksforebyggelse.

3. Specifikke bemærkninger

3.1 Ressourcer til sagsbehandling og kontrol

Dansk Selskab for Folkesundhed, Kræftens Bekæmpelse, Lægeforeningen og Tandlægeforeningen angiver, at det er helt afgørende for effekten af alderskontrollen, at der er tilstrækkeligt med ressourcer til ikke blot at gennemføre kontrolkontrollen i butikkerne men også til at varetage den tilhørende administrative- og juridiske sagsbehandling. Lungeforeningen angiver, at der bør tilføres ressourcer til håndhævelsesopgaven, også vedr. uddannelse, til at håndtere og skabe klarhed i de nye opgaver.

Ministeriets kommentarer: Sikkerhedsstyrelsen har i forbindelse med aftalen om den nationale handleplan mod børn og unges rygning fra december 2019 (med Aftale om Finansloven for 2020) fået tildelt i alt 5 mio. kr. årligt i perioden 2020-2023 til at føre alderskontrol med salg af tobak og alkohol samt, når regelgrundlaget for dette er på plads, også elektroniske cigaretter og eventuelt yderligere produktområder på sundhedsområdet, hvor der indføres forbud mod salg til unge. Til sammenligning var der tidligere afsat 0,5 mio.kr. årligt til alderskontrol med tobak og alkohol.

3.2 Overtrædelse

Dansk Selskab for Folkesundhed og Lungeforeningen anfører, at det er uklart hvor store bøder/straffe, der pålægges ved lovbrud, og at straffen for lovovertrædelse bør mærkes f.eks. ved at forbyde salg af mærket fremover ved gentagne overtrædelser.

Ministeriets kommentarer: På området for alderskontrol ved salg af tobak og alkohol til personer under 18 år er der i forarbejderne til L 61 (vedtaget som lov nr. 2071 af 21. december 2020, der træder i kraft 1.april 2021) lagt op til, at bødestrørelserne ved overtrædelse af loven skærpes. Således vil bødestrørelserne fremover være henholdsvis 25.000 kr. for førstegangstilfælde og 40.000 kr. ved andengangstilfælde. Ved efterfølgende overtrædelser vil bødestrørelsen bero på en konkret vurdering, som vil være afhængig af forsætlighed m.v. Ved særligt grove eller gentagne overtrædelser herefter fratages retten til at markedsføre tobak, tobakssurrogater og urtebaserede rygeprodukter i minimum 6 måneder.

Dette bødeniveau er fastlagt i forarbejderne. Overtrædelse af reglerne om alderskontrol ved salg af e-cigaretter vil følge denne praksis da de to overtrædelser er så ensartede at en fælles praksis er nødvendig.

Den endelige fastsættelse af straffen for overtrædelse vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i

konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der findes ikke i reglerne om salg af tobak og alkohol til personer under 18 år mulighed for at forbyde salg af mærket fremover. Af hensyn til at sikre en ensartet praksis er der således heller ikke lagt op til dette på området for e-cigaretter.

Nærbutikkernes Landsforening oplyser, at man tidligere har argumenteret for, at ikke kun den erhvervsdrivende, men også den mindreårige, som forsøger at købe varen, bør kunne straffes. Foreningen opfordrer til, at dette punkt genovervejes, så den mindreårige også omfattes af bødestrafen i bekendtgørelsens § 3. Det vil efter foreningens vurdering være et vigtigt supplement til at forhindre, at børn og unge under 18 år prøver at købe produkterne.

Ministeriets kommentarer: Den erhvervsdrivende er som den professionelle part i relationen mellem køber og sælger den mest nærliggende til at holdes ansvarlig for, at der ikke sker salg til personer under 18 år.

3.3. Kontrolbesøg

Efuma anfører, at Sikkerhedsstyrelsens repræsentanter bør legitimere sig i forbindelse med et hvert kontrolbesøg.

Ministeriets kommentarer: Sikkerhedsstyrelsen vil som udgangspunkt legitimere sig i forbindelse med kontrolbesøg. Dette udgangspunkt fraviges alene, såfremt det er et konkret behov for at foretage tilsynet under skjult identitet.

Nærbutikkernes Landsforening anfører, at det fremgår af bekendtgørelsens § 2, at Sikkerhedsstyrelsen "har til enhver tid... adgang til forhandlerens butiklokaler". Foreningen går ud fra, at der med til "enhver tid" menes inden for normal åbningstid. Foreningen finder det retssikkerhedsmæssigt uacceptabelt og ude af trit med reglerens formål, hvis Sikkerhedsstyrelsen uden for normal åbningstid kan skaffe sig adgang til lokaler, uden at butiksindehaver eller personale er til stede.

Ministeriets kommentarer: I denne sammenhæng betyder 'til enhver tid', at Sikkerhedsstyrelsen uden en konkret mistanke har adgang til forhandlerens butiklokaler. Tilsynet vil som udgangspunkt blive udført inden for butikkens normale åbningstider, og butiksindehaver eller personale vil altid være til stede under tilsynet, med mindre andet er aftalt.

3.4. Ikrafttræden

Nærbutikkernes Landsforening anfører, at det fremgår, at bekendtgørelsen skal træde i kraft den 1. januar 2021, og at det ikke giver langt tid til at forberede reglerne, da tobakslovsforslaget (L 61) først forventes vedtages ultimo december 2020.

Ministeriets kommentarer: Bekendtgørelsen udmønter den gældende bestemmelse i § 15 a i lov om elektroniske cigaretter m.v., hvorefter sundhedsministeren kan bemyndige Sikkerhedsstyrelsen til at føre kontrol med, at forbuddet mod salg af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin til personer under 18 år overholdes.

Bestemmelsen i § 15 a i lov om elektroniske cigaretter m.v., er indsat ved lov nr. 1558 af 18. december 2018. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at det vil være en forudsætning for sundhedsministerens udnyttelse af bemyndigelsen, at der tilføres finansiering til kontrolopgaven.

Sikkerhedsstyrelsen er med Aftale om Finansloven for 2020 tilført ressourcer til yderligere kontrol af salgsforbuddet til mindreårige, og bekendtgørelsen er således en følge heraf og har ellers ikke sammenhæng med tobaksløvsforslaget.

Grundet det tidsmæssige forløb efter den eksterne høring, lægges op til at skyde ikrafttrædelsesdatoen fra 1. januar 2021 til 1. februar 2021.